אויפ'ן פעלד

(אייגדריקע)

פון ד. שטיעבער

מיט'ן פנים צום גראז ליגט איך אויפ'ן פעלד, און ציה מיט מיין נאכ־צען אטעמס קראפט דער נאטור'ס אראמאט.

ס'איז נאכמיטאג. די הייסע לופט הויבט זיך אן אביסעל אבקיהלען פון דעם ניהנום־פייער, וואס ס'האט גע־הערשט ביז איצט. באלד פון אין דער פריה האט זיך די זון מיט איהר נאכ־צען כח צוהיצט. מיט פייער האט זי געשפריצט און אויפגעקאכט די לופט ארום, וואס האט זיך געווארפען אראב און ארויף, ווי דאס זורגע וואסער אין פייער קעסעל. יעדער גלעט פון די זונען־שטראהלען איבער'ן מענשלען־פנים — האט געבריהט, און האט שווייס ארויסגערופען. יעדער אטהעם־צוג איז פייער. און איך האב מיך דע־ריבער אוועקגעלאזען אויפ'ן פעלד. ווייט פונ'ם קאכבריגען טומעל, מיט די אבגע'ליהטע מייערען, צו געפינען א בוים מיט א שאטען, אז כ'זאל מיך אונ־טער איהם אביסעל אויסרוהען, און די פרייערע לופט געניסען.

די לופט איז דא שטיל, מיט א לייכטע בעוועגונג שוועבט זי (איבער'ן גראז, און גלעט ווי א צערטליכע מו־טער. ס'איז גאר ניט דער זעלבער פייער שטראם, וואס זי בלאזט ארויס אין די ענגע גאסען. מיט די הויכע פערסמא־ליעטע מייערען. עפעס הוכט זיך מיר, אז די לופט אליין איז געקומען אויפ'ן פעלד זיך אויסרוהען, און זיך אבקיהלען. זיא האט דאס צווישען גראז געפונען, וואס זי האט געזוכט און איז דערובער אזוי גוטיך אן מולד געווארען . . .

א וואונדערבארע פאנאראמע זעה איך יעדעס מאל, ווען איך הויב אויף דעם קאפ, און די בליקען מיינע וואר־פען זיך ארום; איבער א לאנגע ווייטע שטרעקע וואסקסען פערשיעדענע פלאנ־צען און מען זעהט בולט, אז די מענש־ליכע הענד האבען דער נאטור צונע־האפטען, אז די פלאנצען זאלען שפרא־צען אין ארדנונג. ס'זיינען נאהרונגס מיטלען פאר'ן מענשליכען געברויך. דאס לעבען וועט מען מיט זיי דער־האלטען, און די מוסקלען וועט מען קרעפטיגען, שטארק צו זיין, אז מען זאל קענען בעזארגען דאס לעבען פון די ציקונפטיגע גענעראציאן.

נאר א קליינע וויילע — טראכט איך ביי זיך — האבען די מענשליכע הענד דא געארבייט, און ווי שעהן עס וואסקסט אלעס, וואס פאר א שטע־קענדער אראמאט דא איז, אין עס דוכט זיך, אז ווען דאס אלעס וועט רייף ווערען, וועט זיין גענוג שפיז פאר פייער מאל אזוי פיעל מענשען, ווי די וואס האבען זיך מיט דעם ביסעל ארבייט בעשעפטיגט.

באלד אבער בעגעגענען מיינע אויגען אן אנדער בילד, געגען איבער דיעזע נאהרונגס פלאנצען זיינען א מחנה שאף צושפרייט. זיי זוכען צוויי שען גראז זייער חיונה, און דערגעבען אויף א קליין בערגעל זיצט דער חי־טער פון זיי. מיט איינינע גרויסע הינד וועלכע ליגען זיך גאנץ רוהיג אן קווע־לען פשוט פון נחת, ווי די שעפסלאך זוכען זייער חיונה.

אבגעשווערענע זיינען די שעפסע־לאך, כמעט ביז צו די הויט. זייער בעל־חבית זארגט שוין דערפאר; הייסען הייסקט עס, אז ס'זאל זיי ניט שווער זיין די וואהל, מחמת ס'איז חיים, און דאס רחמנות זיינס איז גרויס צום חילפלאזען שעפסען וועלכען ס'איז צו שווער די וואהל צו דערטראגען... אויף מאנכע פון זיי אויפ'ן רוקען זעהען זיך בוכשטאבען אין רויטער פארב. דאס איז א סימן מסתמא, אבער די שעפ־סען ארט ניט, וואס עס טהוט זיך אויפ'ן רוקען, זיי זוכען די חיונה פון גראז און קייען מיט אפעטיט.

איך קוק מיך צו מיט אנטערעס צו דיעזע אונשולדיגע בעשעפענישען און צו יעדער בעוויגונג זייערער. עפעס דוכט זיך מיר, אז זיי מיידען אויס מיט כונה די בייטען פון די נאהרונגס פלאנצען, וועלכע אנדערע האבען פאר זיך געזעעט, און זיי בעגיגענען זיך נאר מיט'ן בלויזען גראז.

אבער אויך דאס בילד פערשווינ־דעט באלד פון מיינע אויגען. עפעס אן אנדערעס ציהט מיין אויסמערק־זאמקייט צו.

ניט ווייט פון מיר, הער איך א שטיל ליעבליך סיד'ען פון יונגע פאר־לאך וואס זיינען צושפרייט דא און דארט. זיי זיינען פון פערשיעדענע ווייטע שטרעקען אהער געקומען, אויס גיעסען זייער בענקשאפט און צו גע־ניסען דעם רייץ פון לעבען.

די מעהרסטע פון זיי זיינען נאך זעהר יונגע מיידלאך; די יונגער מילך פליסט נאך אין די צארטע ליכען פון זייער געזיכט. פערמישט מיט פלאר מען פון ליעבשאפט צו זייערע ליעב־סטע, וועלכע זיינען אמסיסטען, אין יוניפארמען געקליידעט, און ביי וועל־כע דאס פנים איז ברוין־שווארץ. פער־ברענט פון די שטראהלען פון דער זון.

מיט א זעלטענער ליעבשאפט, הער איך, זיינען זייערע ווערטער, זיס און עדעל זייגען זיי, און די העפליכקייט זייערע צו דעם שעהנעם געשלעכט איז אונגעהויער גרויס.

איך קוק מיר אזוי שטילערהייט צו און א שמייכעל — שפיער איך שוועבט איבער מיינע ליפען. עפעס דוכט זיך מיר, אז מארס מיט ווענוס שפיעלען זיך צוזאמען. אין זיין גאנצער העלדישקייט ליעגט מארס ביי וועגוס'ען צו. די פיס. זיינע אייזערנע נערוועז ווערען לייך, ווי ביי אן אונשולדיג קינד. זיי ציטערען פון שוואכקייט, אלע זיינע העלדענטהאר־טען זיינען פערשוואונדען. בלויז די אוי־גען זיינע קוקען נאך שארף; עס ברענט אין זיי א פייער'ל, און האלטען אליין קוקען צו די טונקעלע וואלטענס וואס דערגעטענען זיך . . .

און פון דערווייטענס דערהערען זיך, ווי פון א פליט, און עס דוכט זיך מיר אז דאס זיצט דארט פאן מיט זיי־גע פייפעלאך אויף א קליין בערגעל און ווינקט צו קופיד'ן: אט זעהסטו, דאס האפטט מיר צו פערראנען, איך גיעב דיר מיין פעלד דערצו. ס'איז א גרויס פעלד דערפאר".

א לענגערע צייט ליג איך אזוי פערטראכט ביז א גערויש איבער מיין קאפ דערהערט זיך אן באלד דערויף מעהרערע שטימען: „מען פליהט"...

איך כאפ זיך אויף א צוטראגע־נער... אבער צוזאמען מיט אנדערע בע־רוהיגען מיר זיך:

— ס'איז אונזערער, זעהט נאך ווי שעהן ער איז אז ווי שטארק ער פליהט — הער איך זאגען, און א לייכ־טען זיפץ רייסט זיך ארויס ביי איינע־גע.

די קליינע פאסירונג האט א שטיקעל טוטעל געבראכט אין מיינע העיונות, און אלע בילדער זיינען כמעט ווי פערשוואונדען.

אן אינסטינקטיווע שרעק האט זיך פאר א ווייל אריינגעגעבען ביי מיר אין הארען און לאזט מיך ניט רו־הען...

„וואך ארבייט" דער ציעל פון דער סלאוק מאכער אינטערנעשאנאל יוניאן

וויכטיגע פארבעריטונגען פון דער היגער יוניאן. — וויים פרעזידענט סאל. מעין און אמדור וועלען אדרעסירען היינטיגען זונטאג א מסמי־טיג אין בראדוויי האל.

צווישען די בעשליסע וואס זיינען אנ־גענומען געווארען ביי דעם עקזעקוטיוו־מיטינג פון דער אינטערנעשאנעל ליידיעס גארמענט וואركערס יוניאן, וועלכע איז געהאלטען געווארען אין באסטאן און ניו־יארק, איז אנגענומען געווארען א בעש־ליס אנצופאנגען א גרויסען קעמפיין אי־בער די שטאאטען און קענעדע פארצו־ברייטען אלע ארבייטער פון דער פרויען־קליידער אינדוסטריע צו דעם געדאנק דאס עס איז שוין די העכסטע צייט אנצושא־פען די שענדליכע סיסטעמע פון שטיק־ארבייט, אונטער וועלכער די ארבייטער איז פיעל מאהל אויסגעקומען צו קאנקו־רירען מיט זייערע אייגענע ברידער וועגען קריגען נאך „א באנדעל", א „גרעסע־רען באנדעל", פון „דער בעסערער אר־בייט", א. ז. וו. און איינפיהרען איבעראל וואך ארבייט מיט א מינימום ארבייטס לוין פאר אלע ארבייטער פון פאך.

א צווייטער בעשלוס איז אנגענומען געווארען וועלכער איז פון זעהר א גרוי־סער וויכטיגקייט פאר די קלאוק מאכער פון קענעדע בכלל און פאר די מאנטרעא־לער בפרט. און דאס איז אנצופאנגען נאכאמאהל אין מאנטרעאל א גרויסע יו־ניאן טהעטיגקייט און צו בעגייען די פא־דערונגען צוליעב וועלכע די יוניאן האט דארטען אנגעפיהרט א ביטערען קאמף פון ניין וואכען צייט, אבער וועלכער האט אויף א קורצער צייט געמוזט ווערען אויפ־געגעבען.

צו דיעזען צוועק האט די אינטערנע־שאנאל בעשלאסען ארויסצושיקען קיין מאנטרעאל מר. סאל. מעסיץ, איינעם פון איהרע וויים פרעזידענטען, אנצופיה־רען די ארגאניזאציאנס ארבייט, און דאס זעלבע ווערט אויך געטהון אין שיקאגא און דעם ווייסט און דרעסמאכער פאך וואו עס איז אויפגעגעבען געווארען א סטרייק אויף א קורצער צייט.

וואס אנבעלאנגט די היגע קלאוק מא כער האט מר. ש. קאלדאוויסקי, דער היי־גער ארגאניזער, און דער וויים פרע־זידענט פון דער אינטערנעשאנאל פאר קע נעדע ערקלערט פאר'ן „זשורנאל" דאס עס ווערען אויצט געמאכט גרויסע פאר־בערייטונגען אנצופאנגען א פערטהיידיי־גונגס קעמפיין אויף דער צייט פון א סטרייק און יעדער קלאוק מאכער וועט דאר פען ביישטייערען פון צוויי ביז דרייי דאלאר פאר דיעזען צוועק, און דאס דער אנפאנג פון דיעזען קעמפיין וועט געמאכט ווערען קומענדען זונטאג ביי א מאסמי־טינג אין בראדוויי האל וואו עס וועט רע־דען סאל. מעסיץ, מר. מאקס אמדור פון פילאדעלפיא און מר. ש. קאלדאווסקי וועט בעריכטען וועגען די פערהאנדלונגען אין באסטאן און ניו־יארק

די קאנפערענץ פון „מזרחי" אין וואַרשא

קאפענהאגען.

דעם 3, 4 און 5 יולי איז אין וואר־שא פארגעקומען די ערשטע קאנפערענץ פון "מזרחי" אין פוילען. צו דער קאנ־פערענץ זיינען געקומען דעלעגאטען פון איבער 20 פוילישע שטעדט, דארונטער איינינע רבנים, צווישען די פיעלע בענרי סונגען. וואס זענען אנגעקומען צו דער ערעפענונג פון דער קאנפערענץ. האבען זיך אויך געפונען גליק־וואונשען און ברכות פון מעהרערע רבנים אין פוילען. וועלכע האבען צוליעב פערשיעדענע סבות נישט געקאנט פערזענליך ערשיינען אויף דער קאנפערענץ. פארזיצענדער פון דער קאנפערענץ איז אויסגעוועהלט געווארען הל' לוי לעווין עפשטיין און איינער פון די הויפט פיגורען פון דער קאנפערענץ דער נאמבינער רב הרב ר' יהודה ליב וואלטנר.

נאך אויספיהרליכע דעפעראטען, דיס קוסיעס און בעראטונגען, וועלכע האב־בען געדויערט נאנצע דריי טעג, זענען אנ־גענומען געווארען פאלגענדע בעשלוסען:

א. די ערשטע קאנפערענץ פון מזרחי אין פוילען וואס איז פארגעקומען אין "נ. י"ד און ט"ו תמוז תרע"ז אין וואר־שא בעשליסט:

אנערקענענדיג, אז די נארמאלע עק־זיסטענץ פון דעם יודישען פאלק, לויט זיין תורה און אמונה, איז מעגליך נור אין ארץ ישראל, 1. צו פעראייניגען דעם יודי־שען פאלק אין אלע לענדער צו דער ציי־ניסטישער פארעדרונג, צו שאפען אן עפענ־טליך רעכטליך געזיכערטע היים פאר דעם יודישען פאלק אין ארץ ישראל. און פא־דערט ענערגיש פון דער גאנצער קולטו רעלער און פאליטישער וועלט, צו אנעו־מענען די היסטארישע רעכטן פון דעם יו־דישען פאלק אויף זיין אלטען פאטער לאנד. 2. גלייכצייטיג פאדערט די קאנ־פערענץ פון "מזרחי" ביי רעגיערליכע און נ־ציאנאלע גלייכבערעכטיגונג פאר די א דעו אין אלע גלות־לענדער.

ב. דער צענטראל־קאמיטעט דארף זעהן צו גרינדען א מוטער סעמינאר פאר לעהרער און מלמדים. אין די ישיבות און חדרים. וואס עקזיסטירען, דארף מזרחי מזרחי זעהן איינצופיהרען אן ארד־נונג אין דעליגיעזען און נאציאנאלען גייסט. איינשטימיג לויט דעם גייסט פון דער צייט און לויט די פעדאגאגישע פא דערונגען.

ג. די קאנפערענץ געפינט פאר נוי טיג אז די קהלות זאלען גרינדען שולען און חדרים לויט דעם רעליגיעזען און נא ציאנאלען גייסט.

ד. אנערקענענדיג די העברעאישע שפראך פאר דער נאציאנאל־שפראך פון יודישען פאלק, בעשליסט די קאנפערענץ: משתדל צו זיין זיך, אז די העברעאישע שפראך זאל ווערען די אונטערריכטס־שפראך פאר אלע יודישע און אלגעמיינע למודים. אין פאל אויב צוליעב טעכנישע און פעדאגאגישע סיבות, וועט מע'ל נישט קאנען לערנען די אלגעמיינע געגענשטענד דען אין העברעאיש, דארף געלערנט ווע רען אויף אידיש.

ה. די ערשטע מזרחיסטישע קאנ־פערענץ אין וואַרשא, אנערקענענדיג די וויכטיגקייט פון איצטיגען חיסמאדישען מאמענט, בעשליסט: 1. אין די ענינים פון דער פאליטישער ארבייט נעהן צוזא מען מיט דער אלגעמיינער ציוניסטישער לאנד־ארגאניזאציע. 2. אין פאליטיש־געזעלשאפטליכע פראגען אין פוילען איז דער מזרחיסטישער צענטראל־קאמיטעט מחייב צו בעטראכטען צוזאמען מיט דעם צ. ק. פון דער אלגעמיינער ציוניסטישער לאנד־ארגאניזאציע. אין פוילען אלע ענינים און אנגעהמען וועגען דעם געווי סע בעשלוסען.

די ארטיגע מזרחיסטישע קאמיטע־טען אין אלע שטעדט פון פוילען זענען מחייב צו בעטראכטען די אלגעמיינע אר־טיגע פראגען אין יעדער שטאדט צוזאמען מיט דעם ארטיגען „וועד העירוני" פון יעדער שטאדט.

1. אלע געלדער פון נאציאנאל־פאנד. וואס ווערען געזאמעלט דורך די מזרחיסטישע אגודות אין פוילען, ווערען אבגעשיקט צום מזרחיסטישען צענטראל־קאמיטעט אין וואַרשא. וועלכער ניט זיי איבער דער צענטראלער לאנד־אינספעקטו ציע פון נאציאנאל־פאנד אין פוילען.

2. די קאנפערענץ פערפליכטעט אלע מיטגליעדער פון "מזרחי", צו וועה לען אלס מיטגליעדער אין די נמינע־פער וואלטונגען יודען. וואס בעציהען זיך פא זיטיוו צו דער אידישער רעליגיע און צו דער יודישער נאציע.

3. די קאנפערענץ דרוקט אויס איהר־וואונש, אז דער נאציאנאלער

(פארזעצונג אויף ייִדיש 6)

פראקלאמאציע

פון די ברידער

דוואַרקינס

צו אלע אידען פון טראנטא און איבעראל

עס איז געבליבען בלויז 2 וואכען צו ראש השנה איהר וועט זיכער ספענדען א גרויסע סומע געלד אויף יום טוב, פארגעסט ניט צורעכענען צו די עקספענסעס 50 סענט אדער א דאלאר צו שיקען

שנה טובה קארטען

צו אייערע עלטערן און פריינד אין רוסלאנד און איבעראל

עס איז מעהר ווי געלט!

פיעלע ווערען דענקען דאס פיר די 50 סענט זולען זיי דארט האבען 2 ריבעל, עס איז אמת, אבער עס זענען דא מאמענטען אין לעבען, ווען אן אויסדרוק פון ליעבע ווי דער פארס פון א שנה טובה קארד איז טייערער פון די פאר רובעל. מען מען אפילו שטארבען פון הונגער.

מיר האבען דעם שענסטען און גרעסטען אויסוואהל פון שנה טובה קארטען

וואס הערט זיך מיט אייער טלית?

קוקט זיך ארום אויב איהר דארפט א טלית אויב יא קענט איהר ביי אונז בעקומען א זעהר גרויסען אויס־וואהל פון טליתים ספעציעל איידענע אלערליי גרייס און פרייזען פיר יעדען מענשענס פאקעט. פיר ארים און רייך, פיר קליין און גרויס, אויך אייניגע וואלענע טליתים.

יעדער טלית קומט בעפאקט אין א שעהנער און פאסענדער באקס

וואס נאך?

אלעס וואס רעליגיעזע אידען בענוצען ראש השנה און יום כיפור

נעמליך: אגוואלדיגער אויסוואהל פון מחזורים מיט אידישער, ענגלישער און דייטשער איבערזע־צונגען, געבונדען מיט פער־יעדענע בעסטע טאלולען, אזוי ביליג וי 15 סענט און אזוי טהייער ווי דאלאר.

יארמולקעס, תפילים זעקלאך, טלית זעקלאך, פון סאמעט פליוש און ז. וו. . תפילים, מזוזות און ז. וו.

און סופר תורה מאנטלאך גענעהט מיט גאלד

מיר דרוקען קארטלאך און אלע שפראכען מיט אייערע נעמען פיר זייער א מעסיגער פרייז, ניט טהייערער פון די פרייזען וועלכע דער „זשורנאל" אדווערטייזט

ספעשעל פיר די פרייגעזאנענע

מיר האבען א ספעציעלען אויסוואהל פון פאסט קארדס מיט פע־שיעדענע סטיכען פון אלע וועלטלי־כע שרייבער און דענקער, פון דער רוסישער רעוואליוציע און ז. וו.

א גוואלדיגען אויסוואהל פון די בעסטע אידישע ליטעראטור

גרויסע ביכדער פון אלע גרויסע שרייבער צו $1,25

אויך אידיש נאציאנאלע און אינטערנאציאנאלע העכדען און קעמפפער

עס זיינען שוין דא שלום עליכם'ס 4 בענדער

וועלכע זיינען ערשט ערשינען, אידיש־ענגלישע ליטעראטור, מוזיק פיר פיאנא און וויאלין.

און אם לעצטענס

א צוויי וואכען סייל אויף סיגארס פון יעצט ביז איבער ראש השנה

אויסרעכענען אלע פריזען און סארטען איז אונמעגליך, קומט אין פרעגט זיך נאך און איבערצייגט אייך, מיר ווינשען יעדען בעזונדער און אלעמען צוזאמען, א געזונטען און גליקליכען יאהר, א יאהר פון פרעגדען און ברעדער ליעבע.

מיט אכטונג און דאנק

די דוואַרקין בראדערס 145 סאנט פאטריק און 64 עליזאבעטה

טראנטא

ווארום עס לוינט זיך צו עסען מאקאראנים

עס באצאהלט זיך — אין דאלארס און סענטען — דערפאר ווייל קאטעליע'ס מיילך מאקאראניע גיט כמעט צוויי מאהל אזוי פיל שפייז ווערטה וויפיל א פונט סטייק, און פאר ווענינער ווי א האל־בען פרייז. און מען קען דאס מאכען אויף א הנדערט אופנים, ס'זאל מאכען א גוטען אפעטיט פאר יונג און אלט.

CATELLI'S MILK MACARONI

דיי גוירל עט קאטעליס" איז דער נאמען פון א שעהן קליין ביכעלע וואס לערענט אייך אויס מאכען קעטעליס מאקאראני אויף פיעלע געשמאקע אופנים. מיר שיקען אייך דאס אויף'ן פעדילאנג.

33

האט א דעליקאטנעס פלייוואר — א גלאטינקייט און רייכ־קייט — וועלכעס מאכט א חשק אפילו צו די איינפאכסטע עסענס. — דאס איז געמאכט פון די בעסטע ווייץ. (צעמאהלען אויף סמאליין) מיט מילך און א מאדערנער ליכטיגע פאבריק ס'איז א ריינער שפייז פראדוקט, וואס פארדיענט אין א פלאץ אין יעדער הויז. קויפט א פעקעדזש אין איי־ער גראסערי און פרואווט א פאר פון די זעלטענע שפייזען וואס איז דערמאהנט אין אונזער רעסיט בוך

THE C. H. CATELLI CO., LIMITED, MONTREAL.